

Aflevering 4: partijen 8, 9 en 10

Partij 8: stevige overwinning van Euwe

20 (21) oktober 1935

Militiezaal, Singel, Amsterdam

Euwe-Aljechin afgebroken en 1-0, 69 zetten

Aljechin heeft het commentaar van Flohr na de zevende partij niet gewaardeerd. Hij lijkt erop dat hij de twee rustdagen vooral heeft gebruikt om hem van repliek te dienen. Euwe ziet er uitgerust uit. Euwe komt al vroeg met een verrassing. Tartakower spreekt in zijn bloemrijke stijl bij Euwes vijftiende zet Ke2 over de “derde manier om te rocheeren”, waarmee “de tegenstander in één slag in een muizenval zit”. Uiteindelijk resulteert het positievoordeel in pionwinst.

Bij het afbreken staat een technische stelling op het bord, die secondant Maróczy met plezier zal hebben geanalyseerd. Bij de hervatting van de partij maakt Euwe het overtuigend af. In de biografie wordt het een ‘hogeschoolpartij’ genoemd. Tartakower bestempelt het als “De triomf der logica.”

Tussenstand Aljechin-Euwe 5-3

Max Levenbach

Max Levenbach is voorzitter van het al sinds 1926 bestaande Euwe-comité, dat ter gelegenheid van de eerste Euwe-Aljechin match is opgericht. Hieruit ontstaat later het Euwe-Aljechin-comité. Levenbach is net gevestigd als advocaat en procureur als hij in 1910 op 25-jarige leeftijd lid wordt van het VAS (Verenigd Amsterdamsch Schaakgenootschap) waarvan hij van 1915 tot 1927 voorzitter is.

Levenbach betekent veel voor het Nederlandse en ook het internationale schaakleven. Hij zorgt er bijvoorbeeld voor dat Euwe zijn krachten kan meten met Bogoljubov, Maróczy, Capablanca, Spielmann en Flohr, met als bekroning de match met Aljechin om het wereldkampioenschap. Vele wereldtoppers maken dankbaar gebruik van Levenbachs gastvrijheid. Hij toont zich een bezielend leider en sterk onderhandelaar. Hij komt in januari 1943 om in Auschwitz.

Max Levenbach

Partij 9: 'thuisvoordeel' helpt Euwe niet, Aljechin slaat weer hard terug

22 oktober 1935

Meisjeslyceum in Amsterdam

Aljechin-Euwe 1-0, 40 zetten

Euwe speelt een thuiswedstrijd: in het Meisjeslyceum aan de Reinier Vinkeleskade. Met een strikt roulatiesysteem mogen de jongedames gedurende tien minuten vooraan zitten in de toneelzaal om het onbegrijpelijke schouwspel van twee zwijgend tegenover elkaar zittende heren, waarvan een hun leraar is, in zich op te nemen.

Voor de vierde keer bedient Euwe zich van het Frans. Weer komt Euwe slecht uit de opening en Aljechin wint overtuigend. Lasker schudt halverwege de partij meewarig het hoofd. De vraag is of Euwe de tol betaalt voor de inspanningen in de vorige partij, of hij nu ook moet strijden tegen vermoeidheid en ontmoediging. Het Frans dat Euwe slechts een half punt heeft opgeleverd zal door hem niet meer worden toegepast. Deze negende partij, die Aljechin op 6-3 brengt, blijkt later een keerpunt in de match te zijn. Aljechin heeft nu al voor de vierde keer een inhaalpoging weten af te staan. Bij de wereldkampioen, en eigenlijk bij iedereen, heerst de overtuiging dat de tweekamp in feite voorbij is. Aljechin strooit nog wat zout in de wond door op te merken dat hij Euwe, de amateur, in diens eigen omgeving heeft verslagen.

Tussenstand Aljechin-Euwe 6-3

NEGENDE PARTIJ DOOR EUWE OPGEGEVEN

Een zeer emotioneele partij. — Fransche verdediging
lukt Euwe weer niet. — Aljechin,
de strijdbare.

STAND: ALJECHIN 5, EUWE 2.
REMISE 2.

Gisteravond om zes uur is de negende partij voor het wereldkampioenschap in het Meisjes Lyceum aan de Reynier Vinkeleskade te Amsterdam begonnen.

Dit was een volkomen nieuwe omgeving voor schakers, die om het kampioenschap der wereld met elkander kampen moeten. Nieuw maar belangwekkend. Want het Lyceum heeft haar lokalen opengesteld voor alle schaakclubs der Middelbare Scholen en deze hebben daar gisteren zulk een goed gebruik van gemaakt, dat er practisch plaats te kort kwam.

Allen, directrice, leeraren, leerareessen, leerlingen, waren even enthousiast. Vlaggen woeien van de schoolpul en binnen was alles op den wedstrijd ingesteld. In het gymnastieklokaal was een podium opgesteld en daarvoor achter een touwafzetting plaats voor de meisjes en een deel der schakende jeugd. Daarachter weer kon het publiek, dat zoo gelukkig was geweest een plaatskaart te overerven, een plaatsje krijgen.

Nog waren de vele bordjes „Stilte" niet in werking: het was er een gegons en gezoom van belang.

In enkele klasselokalen was gelegenheid gemaakt voor schoolschaakclubs om de partij na te spelen en tot in de vestibule waren demonstratieborden opgesteld.

Toen dr. Euwe binnenkwam werd hij met een luid gejuich ontvangen. Aan de deur al. En toen de beide meesters op het podium verschenen klaterde het applaus van eenige honderden jeugdige enthousiasten luid op. Dat was van die Lyceummisjes een uiting tevens van sinds den vorigen dag opgekropte blijdschap over de overwinning van dr. Euwe, van hun eigen leeraar, dien ze nu eens heel eventjes heel erg hartelijk konden toeklappen. Wel bleek hoe populair onze schaakkampioen ook onder zijn eigen leerlingen is.

Toen werd het stil.

Mevr. dr. M. Freie, de rectrice van het Lyceum nam het woord, sprak eerst heel hartelijke woorden tot dr. Euwe, op wien de school trotsch is. Het verheugt spr. dat de negende partij in haar school gespeeld wordt. De sympathie van groot en klein gaat naar u uit.

Daarna richtte spr. zich in het Fransch tot dr. Aljechin wien zij op de meest vriendelijke wijze een hartelijk welkom toeriep. (Luid applaus.)

Een heel aardig moment brak aan toen een der Lyceummisjes, wier moeder een Russische was, mej. Mary Petler dr. Aljechin in het Russisch toesprak. Het was leuk om te zien hoe verrast de wereldkampioen was: een paar malen trok hij z'n wenkbrauwen hoog op.....!

Mary Petler zeide ongeveer, dat het een groote eer was voor de school dat een der partijen er gespeeld werd. Iedereen hier zal dat een groote eer en een vreugde vinden. En mij is het een genoegen u dit in uw landstaal te mogen zeggen.

Dr. Aljechin drukte het aardige kind ver-rast de hand.

Na dien nam mr. Max Levenbach het woord als voorzitter van het Euwe-Aljechin Comité om den aanwezigen onder wie prof. dr. D. Cohen, pres. curator van het Lyceum, den heer G. Bolkestein, inspecteur van het Middelbaar Onderwijs en dr. C. P. Gunning, rector van het Lyceum, welkom te heeten.

En nadat Profilti toen nog allerlei opnamen had gemaakt kon het spel, de negende partij aanvangen.

Wij geven thans het woord aan onzen analyticus meester Salo Flohr.

Wit: Aljechin. Zwart: Euwe.

1. e2—e4 e7—e6

Te vierden male speelt Euwe de Fransche verdediging. Het nadeel daarvan is, dat Aljechin zich iederen keer daarop eenigermate voorbereidt.

2. d2—d4 d7—d5

3. Pbl—c3 Lf8—b4

4. Dd1—g4

Hierna ontstaat een levendige partij met kansen voor beide spelers. Trouwens, tot nu toe zijn alle partijen van dezen wedstrijd van een groote levendigheid, iets wat tot nu toe in een dergelijken kamp nog niet vertoond is. Dit strekt beiden grootmeesters tot eer en de schaakwereld mag hun daarvoor dank weten.

4. Pg8—f6

5. Dg4×g7 Th8—g8

6. Dg7—h6 Tg8—g6

7. Dh5—e3 Pf6×e4

Deze stelling lijkt op die uit de derde partij. Toen moest Zwart zijn Looper tegen het Paard rullen. Om die reden is de in deze partij ontstane stelling voor Zwart gunstiger dan in de derde partij het geval was.

8. Lf1—d3 f7—f5

9. Pg1—e2 c7—c5

10. Ld3×e4

Het Paard neemt een te geweldige positie in en moet onschadelijk gemaakt worden. Door 10. f3? kan dit niet wegens P×c3.

10. f5×e4

Partij 10: Euwe verslaat nerveuze en lichtzinnige Aljechin, er is weer hoop

24 (25) oktober 1935

Sociëteit Ons Genoegen, zaal Kunstmin, te Gouda

Euwe-Aljechin 1-0, 41 zetten

De Goudse organisatie heeft voor de ochtend een rondleiding door de stad op het programma gezet. Euwe is van de partij, maar Aljechin zegt af. Hij moet niets hebben van allerlei randzaken. Euwe daarentegen is zich zeer bewust van de propaganda voor het schaken in het algemeen. Zijn vrouw Caro is zowel bij alle partijen als bij alle nevenactiviteiten van de partij en neemt graag alle bloemen en dozen bonbons in ontvangst.

EUWE WINT TIENDE PARTIJ

Onze kampioen speelde rustig en beheerscht. — Stand
nu voor Aljechin 5 gewonnen, Euwe
3 gewonnen. Remise 2.

**ALJECHIN WAS SLECHT GEDIS-
PONEERD, ZEGT FLOHR**

De tiende partij van den wedstrijd om het wereldkampioenschap tusschen dr. Euwe en dr. Aljechin is gisteren, Donderdagavond, in de zaal van de sociëteit Ons Genoegen te Gouda gespeeld.

Vóór den aanvang van den wedstrijd te vier uur in den namiddag had het gemeentebestuur van Gouda de spelers, en het wedstrijdcomité ten stadhuisze genoodigd, waar burgemeester E. G. Gaarland hen op hartelijke wijze heeft toegesproken en zijn vreugde heeft geuit dat de Goudsche Schaakclub „Messemaker“ er in geslaagd was om de grootmeesters der schaakwereld ook te Gouda een partij te doen spelen.

Daar dr. Aljechin te laat in Gouda aan kwam, om bij deze ontvangst tegenwoordig te zijn, heeft burgemeester Gaarland aan dr. Euwe zijn vreugde betuigd, dat hij geroepen was dit toernooi met zijn grootsten tegenstander in de schaakwereld te mogen spelen.

De toespraken van burgemeester Gaarland werden beantwoord door mr. M. de Mol, voorzitter der Goudsche Schaakclub Messemaker, door mr. M. Levenbach, voorzitter van het Euwe—Aljechin-comité, die beiden voor de gewaardeerde ontvangst dank brachten. Terwijl mr. Oskam namens den schaakmeester

In aanmerking kwam ook 11. Da4. Euwe zou daarop waarschijnlijk met 11... P76 den pion offeren. Na 11. Da4 kan Wit ook met b5, b6; benevens Pc4 en Ld2 op verovering van den pion a5 aansturen. Maar dit vordert in ieder geval veel tijd en bovendien heeft Zwart dan kans om tegenspel te krijgen in het Centrum.

11. ... Dd5—h4†
Stand na 11. ... Dd5—h4†

Zwart: dr. Aljechin.

	a	b	c	d	e	f	g	h	
8	♠♙	♠♘	♠♚	♠♙	♠♙	♠♙	♠♙	♠♙	8
7		♠♗		♠♞			♠♗	♠♗	7
6									6
5	♙♙	♙♗	♙♗			♙♗			5
4				♙♗	♙♗			♙♚	4
3					♙♗	♙♗			3
2				♙♞			♙♗	♙♗	2
1	♙♙	♙♗	♙♚	♙♙	♙♙	♙♙	♙♙	♙♙	1
	a	b	c	d	e	f	g	h	

Wit: dr. Euwe.

Dezelfde opening als in de achtste partij. Euwe komt met voordeel uit de opening en wint overtuigend. “Aljechin geheel overspeeld. Echt Euwe: het verbinden van wetenschappelijke en strijdlustige motieven”, schrijft Tartakower. De partij wordt afgebroken maar niet meer hervat. Applaus volgt. Krantencommentaar: “Laat ons rechtvaardig zijn: de kampioen heeft wel een beetje lichtzinnig geëxperimenteerd. Laat ons tevreden zijn: de uitdager heeft de moed behouden. Laat ons vrolijk zijn: de strijd is, zoals dr. Lasker zojuist voor de microfoon heeft gezegd, geheel open!”

Tussenstand Aljechin-Euwe 6-4